

Justice

Demokracie není panováním, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti. A spravedlnost je matematika humanity.
(T. G. Masaryk)

Proč potřebujeme nezávislou justici?

Justice (neboli spravedlnost) a demokracie jsou spojené nádoby - jedna bez druhé nemůže existovat. Nezávislé soudy a další orgány jako policie či advokáti zaručují především, že:

- **jsou chráněna naše práva.** To znamená, že nás nikdo nemůže trestat za něco, co jsme neudělali nebo co není zákonem zakázáno. Také to znamená, že máme zastání, když nám a našim blízkým někdo ubližuje nebo když jinak porušuje naše práva.
- **jsou vymáhány platné zákony.** Ty přijímají naším jménem politici, které volíme do parlamentu. Nezávislá justice tedy zaručuje, že zákon není jen potištěný papír, ale že ho musíme všichni dodržovat.

Velkou výzvou pro demokratickou společnost je tedy zajištění naprosté rovnosti před zákonem. **Stejná pravidla musí platit pro všechny**, od zahradníka, studenta nebo úředníka, matku samoživitelku až po bohaté podnikatele nebo politiky.

Justice ovšem nemá za úkol pouze chránit každého z nás ve všedních životech. Také kontroluje správné fungování politického systému. Dohlíží, aby politici či státní úředníci jednali v rámci svých pravomocí (daných zákonem) a nezneužívali je. Stejně tak dozírá i na to, aby zákony, které politici přijmou, neporušovaly naše základní práva a tedy, aby pomocí zákonů nebyla nastolena nesvoboda. Takové zneužití moci by pak mohlo vést až k diktatuře.

Naše základní práva jsou nedotknutelná! Základní listina práv a svobod je zakotvena v Ústavě České republiky, tedy v tom nejdůležitějším a nejvyšším zákonu naší země. Mezi tato základní práva patří i ta občanská a politická, která zaručují (mimo jiné), že se můžeme svobodně vyjadřovat, sdružovat, sepisovat petice nebo se shromažďovat. V krajním případě můžeme i neuposlechnout nařízení státu.

Jak funguje nezávislá justice?

Celé soukolí, které pohání tuto nosnou část demokracie, zahrnuje **nezávislé soudy, státní zastupitelství, ústavní soud, profesionální a vzdělanou policii a vězeňství, advokacii, notářství, exekutory, a v neposlední řadě ministerstvo spravedlnosti, parlamentní komise a ombudsmana**. Všichni tito aktéři vstupují do ochrany práva v tomto státě a uvádějí je do praxe. Rozhodují o nevině, vině a případném trestu. Řídí trestní stíhání, vyšetřují korupci nebo třeba zadávají exekuce, aby dlužníci opravdu splatili své dluhy. Významná odpovědnost ale leží i na politicích.

Prezident republiky (mimo jiné) jmenuje jednotlivé soudce a také jmenuje premiéra. Premiér navrhuje a odvolává ministra spravedlnosti i ministra vnitra. Ministr spravedlnosti jmenuje nejvyššího státního zástupce. Ministr vnitra organizuje policii, zodpovídá za její kvalitní fungování a shání finance na její chod.

Máme nezávislou justici?

I přesto, že v našem státě nezávislá justice má své stabilní místo, dochází k jejím otřesům. Býváme svědky událostí,

které budí podezření a vybízí k tomu, abychom justiční kauzy bedlivě sledovali a nemlčeli v situacích, kdy je spravedlnost pokroucena.

Podívejte se na [kauzy](#) posledních let a také, [co s tím](#) můžete dělat.